

nyt toimittaja oli tehnyt työn-
sä tarkkuudella, joka kantoi hel-
delmää jopa 84 vuoden päähän.

Jutun mukaan läheinen
naapuri oli kuullut moottorin
käyntiääntä noin 5–6 minuut-
in ajan. Sitten se sammui, eli
todennäköisesti myrsky upotti
veneeseen siinä vaiheessa. Ylönen
tunsi kaikuluotaintutkimuk-
siensa ansiosta Niemistenselän
syvyydet tarkoin, ja mainitun
ajan puitteissa oli mahdollis-
ta ajaa vesialueen syvänteiden
kohdalle.

Niemistenselällä on muu-
tama kohta, jossa veden sy-
vyys vaihtelee 20–30 metrissä.
Tekstin perusteella oli loogista
jatkaa luotauksia syvänteistä.
Myös yhden hukkuneen löyty-
minen vesiruumiina keskeltä
selkää tuki oletusta.

LEIVONMÄKELÄISLÄHTÖINEN,
nykyisin Jyväskylässä asuva
Pekka Liias tarjosi kesällä apu-
aan luettuaan etsinnöistä Jout-
san Seudun numerosta 11. Liias
on harrastanut järvien pohjien
tutkimusta yli 20 vuotta. Elekt-
roniikka-asentajana työsken-
televänä hänellä on myös taito
hyppysissä koota etsinnöissä
tarvittavia laitteita itse.

– Minulla on tarvittava ko-
kemus ja laitteet, joten jutun lu-
ettuni ajattelin heti, että haluan
auttaa, sanoo Liias.

LIIAKSEN torpedomallisen viis-
toikaikuluotaimen ominaisuu-
det riittivät helposti varmenta-
maan Ylösen löydön. Hän on
käynyt uppoamispaikalla nyt

kahdesti, ja tuloksena on yli
300 valokuvaa veneestä sekä
useita videopätkiä.

– Kuvissa ja videoissa erot-
tuu 1930-luvun aikaa edustava
moottori. Niissä on iso bensii-
nitankki takaosassa ja eräänlai-
nen vauhtipyörä käynnistystä
varten.

KAIKKI kertyneet tiedot on luo-
vutettu Heikki Jaatisen kulttuu-
risäätiölle. **Heikki Jaatinen** oli
onnettomuudessa hukkuneen
Juuso Jaatisen poika. Perhees-
tä jäi eloon äiti ja kaksi pientä
poikaa, joista Heikki tunnettiin
myöhemmin paikallisena kult-
tuuripersoonana ja ensimmäi-
senä Joutomiehenä.

Sukunsa viimeisenä Jaatinen
perusti kulttuurisäätiön ja tes-
tamenttasi sille osan omaisuu-
destaan. Tähän kuuluu Korpe-
lan tila Niemistenkylällä.

SÄÄTIÖN hallitus on katsonut
velvollisuudekseen saattaa on-
nettomuuteen liittyneet asiat
päätökseen, sillä tiedossa on,
että surulliset tapahtumat vai-
kuttivat suuresti Heikki Jaati-
sen elämään. Suunnitteilla on
tehdä ensi keväänä lisätutki-
muksia, ja kerätty aineisto aio-
taan koota muistonäyttelyksi.

– Kulttuurisäätiön hallitus
on kiitollinen niille henkilöille,
jotka ovat käyttäneet pyyteet-
mästi aikaansa uusia tietoja on-
nettomuudesta esille tuoneisiin
tutkimuksiin, toteaa hallituk-
sen puheenjohtaja **Veijo Virta-
nen**.

Janne Airaksinen

Antti Nieminen (oik.) veti rautulaisten hautausmaakävelyä Joutsan hautausmaalla.

Joutsan rautulaiset hautausmaakävelyllä

JOUTSAN rautulaisevakkojen jäl-
keläisiä ja muita paikallishisto-
riasta kiinnostuneita osallistui
elokuun lopulla hautausmaa-
kävelyllä rautulaisten haudoille
Joutsassa.

Hautausmaakävelyä vetäneen
Antti Niemisen mukaan idea
syntyi hänen käymästään puhe-
linkeskustelusta toisen rautulaise-
vakon lapsen **Eija Waseniuk-
sen** kanssa.

– Eija kyseli muutaman jout-
salaisen hautapaikkaa ja kun sa-
tuin ne tietämään, hän ehdot-
ti, että mentäisiin joskus katse-
lemaan hautoja ja siinä samalla
käytäisiin rautulaisten sukulaise-
n haudoilla. Ja sitten sovittiin,
että kun korona sallii, kutsutaan
muitakin tuttuja mukaan, kertoi
Nieminen.

Lopulta mukana oli lähes pa-
rikymmentä henkilöä. Rautu-
laistaustaisten lisäksi hautoihin
tutustuivat myös kotiseutuyh-
distyksen ja reservinupseerien
edustajat.

– Tarkoitus oli käydä noin 30
haudalla, joita olin etukäteen
kartoittanut. Matkalla löytyi vie-
lä viisi hautaa lisää.

Hautausmaakävelyllä ei Ant-
ti Niemisen tarvinnut yksin olla
äänessä, sillä karjalaiseen tyyliin
matkalla pysähdyttiin haasta-
maan ja paikalla olleet kertoivat
tarinoita omista Joutsaan hauda-
tuista sukulaisistaan.

– Tätä pidin kokoontumisen
parhaana antina. Asioita kerrot-
tiin avoimesti, kerrottiin miesta-
pot, vankilatuomiot, kuultuja so-
takokemuksia, paljon tragediaa,
surua, mutta myös hauskoja ta-
rinoita ja sattumuksia. Harvem-
min haudoilla nauretaan ääneen,

Info

Rautulaisia evakuoitiin Joutsaan

RAUTU oli noin 6.000 asukkaan kunta Karjalan kannaksella, Viipu-
rin läänissä.

Talvisodan syttyessä jouduttiin suorittamaan pikaevakuointi,
jolloin evakuoitavien suuri määrä ja nopea aikataulu pani valtio-
vallan alkuperäiset suunnitelmat uusiksi. Joutsa ei alunperin ollut
Raudun siirtolaisten sijoituslistalla, mutta uusitus suunnitelmas-
sa valtioneuvostossa määrättiin, että Joutsaan tulee siirtolaisia
Raudun Potkelan ja Kärälän kylästä.

TAMMI-MAALISKUUN aikana 1941 asukasottotoimikunta (kaksi
Joutsan kunnan ja kaksi Raudun kunnan edustajaa) osoitti asutus-
tilan 45 perheelle. Jatkosodan edetessä osa näistä palasi Rautuun
luopuen tiloistaan Joutsassa. Nämä tilat siirtyivät jatkosodan jäl-
keen muista pitäjistä (mm. Uusikirkko, Antrea, Vuoksenranta, Rus-
keala) tulleille siirtolaisille.

Joutsaan jäi pysyvästi 25 rautulaisperhettä.

ENITEN Joutsaan jäi Hännikäisiä ja Montoja. Tämä näkyy myös
hautakivien teksteissä. Rautulaisia on Joutsaan haudattu kolmes-
sa ikäpolvessa.

mutta nyt kuultiin sitäkin. Pot-
kelan kylässä, Hännikäisenmä-
ellä ja Monnonmäellä oli tapah-
tunut paljon muisteltavaa, en-
nen kuin sieltä jouduttiin aseilla
uhattuna lähtemään, pohti Antti
Nieminen.

LOPULTA kävely venyi kolmetun-
tiseksi tapaamiseksi. Hautaus-
maakävelyllä sovittiin jo jatko-
akin: seuraavassa kokoontumi-
sessa katsellaan vanhoja valoku-
via ja haastetaan lisää.

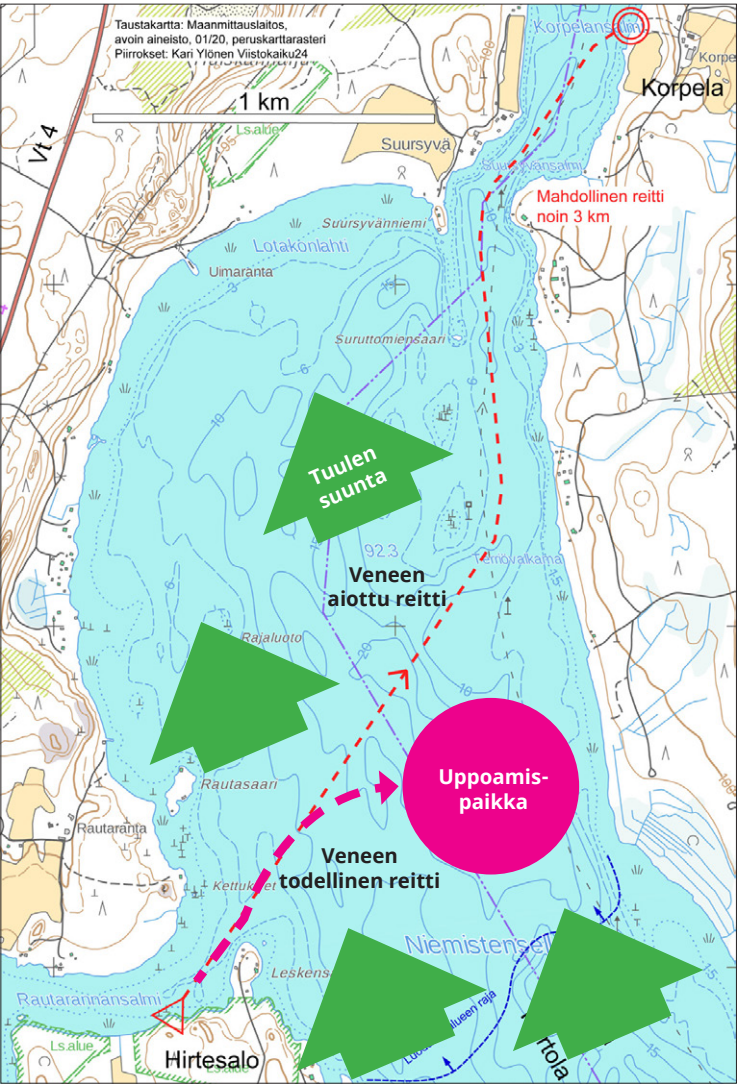
Joutsan reservinupseerit löy-
sivät samassa yhteydessä listal-
leen kymmenkunta veteraania,
joilta puuttuu hautakivestä so-
taan osallistumisen tunnus.

Antti Niemisen mukaan van-

hin Joutsaan haudattu rautulai-
nen on **Maria Kuhalainen**.

– Hän oli mummoni tati, joka
avioitui Raudusta naapuripitä-
jään, Wuoleeseen **Yrjö Savisen**
kanssa. Kun raja piirrettiin kar-
talle 1917, Wuolee jäi naapu-
rin puolelle ja se koitui perheen
kohtaloksi, perhe muutti suku-
nimensä Kuhalaiseksi, mutta
Stalinin vainot olivat armoitto-
mat. Yrjö Kuhalainen surmattiin
ja Maria pakeni vielä kotona ole-
vien lasten kanssa Rautuun en-
tiselle kotipaikalle ja myöhem-
min tyttären perheen (**Vappu**
ja **Simo Hännikäinen**) mukana
Joutsaan.

Markku Parkkonen

Vanhojen lehtitietojen nojalla tuuli on ollut
kovissa myrskylukemissa. Isäntä Juuso
Jaatisen venekunnalla ei ylilastattuna ollut
juuri mahdollisuuksia selviytyä. Viiden
ihmisen lisäksi veneessä oli tiettävästi täysiä
maitotonkkia ja piikkilankakeriä.
Korkea aallokko upotti Jaatisen veneen.
Viisi ihmistä jäi veden varaan.